

CENY OGŁOSZENI:

Za pierwszą milimetrów przed tekstem 30 groszy, za każde 1 i nadobnie 35 groszy, za tekst 15 groszy, Nekrologi w tekście do 50 wierszy — 15 groszy, do 80 wierszy — 25 groszy, do 100 wierszy — 30 groszy za wiersz. Urobne ogłoszenia po 5—10 groszy za wiersz. Najmniejsi i zloty. Matrymonialne 15 gr. za wiersz. Trzaski drukiem po dwieście. Zagraniczne 100 proc. drożej.

W numerach świątecznych i niedzielnych ceny o 25 proc. drożej.

Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada.

Każda nowa podwyżka obowiązuje już wszystkie przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.

ISKRA

Dziennik polityczny, społeczny, gospodarczy i literacki.

Adres dla listów i depesz:
„ISKRA“, Sosnowiec.

Konto czekowe P. K. O. Nr. 61553.

Przedpłaty wynosi
miesięcznie:

zł. 3,50

Zagranicą 5 zł

Centrala: Sosnowiec

REDAKCJA: Sosnowiec 4, ul. 10-go Stycznia 4.
KRAKÓW: Redakcja: Sosnowiec 1, Tel. 73.

Filje: Będzin, Kaliszowski 7 — Dąbrowa, Sobieskiego 3, Tel. 123. — Zawiercie, 3 Maja 27. — Grodziec, ul. Będzińska.

WYDAWCA: „Kurier Zachodni“ S. A.

Sapientia
Drobiniki deserowe czekolada

REPREZENTACJA:
IGNACY SPIRÁ, Kraków,
Pocistka 22, 335-2

Zmiane ordynacji wyborczej referuje pos. Głabinski

WARSZAWA, 24.6 (Pat). — Sejmowa komisja konstytucyjna na dzisiejszym posiedzeniu dokonała rozdziału referatów. Referat wniosków o rozwiązanie Sejmu przydzielono posłowi Niedziałkowskiemu (PPS) referat projektu ustawy w sprawie zmiany ordynacji wyborczej otrzymał przewodniczący komisji poseł St. Głabinski (ZLN). W razie niemożności rozpatrzenia sprawy przez posła Głabinskiego, referat obejmie pos. Konepczyński (ZLN).

Ustawa o stosunkach służbowych nauczycieli.

WARSZAWA, 24.6 (Pat). — Sejmowa komisja oświatowa na podstawie referatu posła Smulikowskiego (PPS) załatwiła na dzisiejszym posiedzeniu poprawki do ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli. Sprawa została umieszczona na porządku dziennym piątkowego posiedzenia Sejmu.

Złoty moralny.

WARSZAWA, 24.6 (Pat). — W świecie politycznym kursuje obecnie bon mot o złotym polskim. Motem jest, że za Władysława Grabowskiego był złoty obrachunkowy, za Kucharskiego — waloracyjny, za Zdziechowskiego — partyjowy, a obecnie — moralny.

Komisja sejmowa zmniejsza wydatki budżetowe.

Provizorium budżetowe ustalono w wysokości 400 milionów.

WARSZAWA, 24.6 (Pat). — Sejmowa komisja budżetowa na dzisiejszym posiedzeniu podjęła dalsze obrady nad provizorium budżetowym na trzeci kwartał hr. Po zakończeniu dyskusji ogólnej komisja przeszła do dyskusji szczegółowej wprowadzając w drugim czytaniu do przedłożenia rządowego następujące zmiany:

W art. I dotyczącym uzupełnienia provizorium budżetowego za czas od 1 maja do 30 czerwca b. r. określono sumę 3 299 047 złotych, przeznaczoną na zwiększenie kredytów, przewidzianych dla M. S. Z.

W art. II ustalając sumę kredytów na wydatki w okresie od 1 lipca do 30 września br. na 457 843 959 złotych na wniosek posła Dąbskiego (Stronnictwo chłopskie) zwiększając głosów określono sumę 57 843 959 ustalając w ten sposób provizorium w wysokości 400 milionów złotych.

Art. III przedłożenia, normujący sposób otwierania kredytów przez ministra skarbu uchwalono bez zmian.

Art. IV wprowadza zmiany, wynikające ze zmniejszenia ogólnej sumy kredytów.

W art. V na wniosek posła Romaszyna (Kolo żydowski) i Wysockiego (Wyzwolenie) określono zwiększając głosów upoważnienie dla ministra skarbu do ustalenia na cele równowagi budżetowej nadzwyczajnego czasowego dodatku w wysokości 10 pr. od płaconych w czasie od 1 lipca 1926 podatków bezpośrednich, pośrednich, opłat akcyzowych, podatków spadkowych i od darowizn, jakoteż zapłaconych względnie przymusowo ściąganych od dnia tego zaległości wyżej wymienionych dań.

Następnie odrzucono wszystkie wnioski PPS między innymi wniosek o zwiększenie podatku majątkowego i wniosek o rewizję statutow banków państwa.

Na popołudniowym posiedzeniu komisja przystąpi do trzeciego czytania.

Wielka afeta poborowa w Warszawie.

Aresztowano 30 osób. — Komisje w 160 mieszkaniach

WARSZAWA, 24.6 (Tel. w.) Od dłuższego czasu przebiegała w Warszawie afera nadzwyczajna, z której wyłonił się 160 mieszkaniach prywatnych i koszarach, doprowadziła do aresztowania 30 osób, w tym 6 osób wojskowych i 23 cywilnych (poborowych i pośredników) między innymi niejakiego doktora Pinkusa Rosenberga (Marjuszka 3), przebywającego teraz stale w Szwajcarii.

Wobec tego wyniki nadspodziewane: wobec zamknięcia telefonów w mieszkaniach osób podejrzanych, żądane ze skompromitowanych lapowników nie zdążył zawiadomić swych towarzyszy.

Wobec tego kandydata p. Rataja ma wszelkie szanse, że otrzyma większość głosów i przejdzie.

Przed wyborem marszałka Sejmu.

Marszałkiem prawdopodobnie

WARSZAWA, 24.6 (Tel. w.) W ciągu wczorajszego dnia toczyły się na sali i rozmowy w sprawie kandydatury na marszałka Sejmu.

W rezultacie ustalono 2 kandydatury: grupę unikatową wysunąć mają przedstawicieli lewa Związku ludowo-narodowego i prawicy.

Związek ludowo-narodowy złożył projekt zmiany Konstytucji.

WARSZAWA, 24.6 (Tel. w.) Dnia o. g. 5 popoł. premier Bartel przyjął delegację klubu sejmowego Związku ludowo-narodowego w osobach posłów: Ugińskiego, Zwierzyńskiego i Sejdala.

Przedmiotem konferencji był projekt rządowy zmiany Konstytucji.

zwołili się z wojska, płacąc łapówki w wysokości 200—500 dolarów.

Masowa rewizja, dokonana zalewna ostatniej nocy w 160 mieszkaniach prywatnych i koszarach, doprowadziła do aresztowania 30 osób, w tym 6 osób wojskowych i 23 cywilnych (poborowych i pośredników) między innymi niejakiego doktora Pinkusa Rosenberga (Marjuszka 3), przebywającego teraz stale w Szwajcarii.

Wobec tego wyniki nadspodziewane: wobec zamknięcia telefonów w mieszkaniach osób podejrzanych, żądane ze skompromitowanych lapowników nie zdążył zawiadomić swych towarzyszy.

Wobec tego kandydata p. Rataja ma wszelkie szanse, że otrzyma większość głosów i przejdzie.

Wobec tego kandydata p. Rataja ma wszelkie szanse, że otrzyma większość głosów i przejdzie.

Wobec tego kandydata p. Rataja ma wszelkie szanse, że otrzyma większość głosów i przejdzie.

Wobec tego kandydata p. Rataja ma wszelkie szanse, że otrzyma większość głosów i przejdzie.

Wobec tego kandydata p. Rataja ma wszelkie szanse, że otrzyma większość głosów i przejdzie.

Wobec tego kandydata p. Rataja ma wszelkie szanse, że otrzyma większość głosów i przejdzie.

Wobec tego kandydata p. Rataja ma wszelkie szanse, że otrzyma większość głosów i przejdzie.

Wojewoda tarnopolski w Warszawie.

WARSZAWA, 24.6 (Tel. w.). — W dniu dzisiejszym przybył na wezwanie ministra spraw wewnętrznych wojewoda tarnopolski Zawistowski. Minister omówił z wojewodą Zawistowskim sprawę pożyczki dla ziem wachodnich.

Jeszcze jeden rozłam „Wyzwolenia“

WARSZAWA, 24.6 (Tel. w.). — W „Wyzwoleniu“ poczynił się zacząć nowy rozłam. Powodem tego jest niezadowolone pewnej grupy posłów z polityki klubu w stosunku do marszałka Piłsudskiego i premiera Barla. Szczegółowej niezadowolono swoje z tego okazji posłowie Anusz i Poniatoński.

Kurs dolara w Warszawie.

WARSZAWA, 24.6 (Tel. w.). — Kurs dolara w dniu dzisiejszym oficjalnie wynosił 10, w obrotach prywatnych 10.25.

Badania imigrantów w krajach rodzinnych.

WASZYNGTON, 24.6 (AW). Departament polityczny ogłosił że badania imigrantów zamiast na Eli Island odbywać się będą w krajach rodzinnych imigrantów by im oszczędzić kosztów w razie nieprzyjęcia. W Polsce wejdą te przepisy od 1 września rb. w innych zaś krajach już 1 lipca rb.

Dalsze aresztowania posłów tureckich.

ANGORA, 24.6 (AW). Dzisiaj nastąpiły dalsze aresztowania w związku z projektowanym zamachem na prezydenta Republiki Kemala Paszę. Aresztowano wszystkich posłów z tureckiego stronnictwa postępowego. Pracując zamieszani w spletek rozpocznie się proces już jutro przed specjalnym trybunałem.

Reorganizacja przemysłu węglowego w Anglii.

LONDYN, 24.6 (Pat). Izba gmin przyjęła w drugim czytaniu projekt ustawy, dotyczący reorganizacji przemysłu węglowego. Wniosek partii robotniczej, skierowany przeciw projektowi rządowemu został odrzucony 336 głosami przeciw 147.

Przeciwko wwozowi węgla do Anglii.

LONDYN, 24.6 (Pat). Sekretarz związku górników oświadczył, że wygłoszeniem wczoraj przedmówień, że górnicy powinni zwolnić, i to w najbliższym czasie, konfederację z robotnikami portowymi i kolejowymi, ponowić w razie zwycięstwa górników musi być wydany zakaz przywozu węgla do Anglii.

Nowy gabinet Briand.

PARYŻ, 24-6 (Tel. wł.) Skład nowego gabinetu francuskiego jest następujący: Prezes rad ministrów i minister spraw zagranicznych — Briand, zastępca premiera i minister finansów — Calux, minister sprawiedliwości — Laval, minister spraw wewnętrznych — Durand, minister wojny — gen. Guillaumat, minister marynarki — Leygues, minister oświaty — Nogaro, minister handlu — Chapuis, minister robót publicznych — Daniel Vincent, minister rolnictwa — Bonet minister kolei — Perrier, minister pracy — Daurouf, i minister opieki społecznej — Jourdain.

Na stanowisko podsekreterza stanu powołani zostali: W przedmowy rad ministrów — Danielou, w min. finansów — Piétri, budżetu i skarbu — Dubois, wojny — Jacquier, aeronauty — Laurent Eynac, marynarki handlowej — Valude, obszarów wywołanych — Dutreil, nau-

czania technicznego — Rameil i pociąg i telegrafów — Astier.

Nowy gabinet składa się: z 4-ech lewych republikanów — demokratów, 5-ciu socjalnych-radykałów, 2-ech socjalno-republikanów, 4-ech lewych radykałów, 4-ech lewych republikanów, 1-go niezależnego do żadnej grupy i 1-wreszcie 1-go niepartijniatysty, mianowicie gen. Guillaumat.

W skład nowego gabinetu wchodzi 10 członków ostatniego gabinetu. Gabinet będzie w 4/5 radykalnym, a tylko 4 jego członków należy do grup dotychczasowych. W skład gabinetu wchodzi 4 senatorów, (wzwyż czterech radykałów), 16 deputowanych i gen. Guillaumat, dotychczasowy szacalny dowódca okupacyjnej armii w Nadrenji. Gabinet stanie przed parlamentem na początku przyszłego tygodnia.

Prasa francuska o nowym rządzie.

PARYŻ, 24-6. (AWJ) Prasa powitała nowy gabinet ogólnie przychylnie. Zaczyna ona, że gabinetowi zachodzi o spraw finansowych. Callaux w nim będzie odgrywał najważniejszą rolę. Organy lewicy żądają, że

Pracownicy wstąpi do gabinetu i Briand odpowiada, że Callaux domagać się będzie jedynie zapewnienia dotych ostateczności, do czego gabinet udzieli mu poparcia.

Prezydent Massaryk łagodzi walki polityczne w Czechosłowacji

PRAGA, 24-6 (AWJ) „Narodni Politika” donosi, że wczorajsza rozmowa prezydenta Massaryka ze Stribnym zaczęli przeciwnikami Benesa nie pozostawiając mu wpływu na dalsze posiedzenie wydziału wykonawczego stronnictwa narodowych polityków. Wobec tego, że Benes pozostanie na stanowisku ministra spraw zagranicznych, rozchodzi

się tylko, czy wystąpi z partii i złoży mandat. Uchwały wydziału wykonawczego stronnictwa wpłyną na dalszy tok przesłania. Według „Narodni Listy” Benes zamierza przyłączyć się do stronnictwa narodowych demokratów, do którego już poprzednio należał. Wobec tego, że wstąpi on do nowozałożonego stronnictwa Stronackiego.

Włochy nie wystąpią z Ligi Narodów.

RZYM, 24-6 (Pat) Agencja Stefania jest upoważniona do oświadczenia, że pogłoski szerzone przez prasę zagraniczną, zwłaszcza francuską, jakoby Włochy miały zamiar wystąpienia z Ligi Narodów, są bezwzględnie pozabawione.

Wisła nie grozi wylewem.

WARSZAWA, 24-6 (A. W.). — Przybyły do Wisły t. z. Świątobliwi według zapowiedzi nie grozi wylewem. Pod Warszawą poziom Wisły podniósł się o 4 metry. Wobec wykonania wałów mierzyskiego i wianowskiego brzegi są należycie zabezpieczone i niema obawy przed przedostaniem się wody. Jedynie zalewowanie zagrożone mogą być miejscowości Pol. Młokosin i Biedon, gdyż roboty kolo budowy wału marynarskiego nie zostały jeszcze ukończone.

Oberwanie się chimury w Budapeszcie.

BUDAPEST, 24-6 (Pat). Wczoraj nawiedziła Budapeszt katastrofalna ulewna spowodowana oberwaniem się chimury która wyrzuciła w ulicach wiele szkieletów. Kilkaśnat rodzin musiano przesiedlić. Komunikacja tramwajowa została przerwana. Straż pożarna interwenjowała w 600 wypadkach. O podobnej katastrofie donoszą z Mohacza.

Król hiszpański w Paryżu.

PARYŻ, 24-6 (AWJ) — Alfons VIII król hiszpański przybywa tu jutro. Z Paryża udaje się on w podróż do Londynu.

Zakończenie rokowań polsko-gdańskich.

GDANSK, 24-6 (Pat). Wczoraj zakończyły się tu po 6-ciu dniowym trwaniu rokowania polsko-gdańskie w sprawach celnych i handlu zagranicznego. Przewodniczący delegacji polskiej prezes Radziński i przewodniczący delegacji gdańskiej senator Volkman podpisali w dniu wczorajszym dwie nowe umowy, z których jedna dotyczy obowiązku stemplowania ładów w sprawach celnych, druga uiszczania opłat manipulacyjnych. Rokowania w sprawie obrotu u-szlachetliającego i składów celnych posunęły się tak daleko, że komisja przewidziana w warszawskim układzie polsko-gdańskim załatwiła te sprawy bez dalszych rokowań.

Delegacja gdańska przedtężyła w czasie rokowań cały szereg dalszych spraw, między innymi spraw ustalenia nowego klucza podziału dochodów celnych i sprawę monopolu tytoniowego. Delegacja polska wyraża gotowość pozostawienia potrzebnych arków celem umożliwienia rokowań w tych sprawach.

Popieranie L. O. P. P.

00 Dnia 12 00 15 Maja.

Wł. Trudności transportowe. Zachowanie się generała Sikorskiego.

Już po wypadkach warszawskich mówiły mi różne osoby, zamieszkające w sąmiedziok, że były obywateli zachowanie się tamtej strony podczas naszego ataku, że atak daleko prowadzony, byłoby się absolutnie powoli. Działalność trudno to rozstrzygnąć. W każdym razie trzeba wziąć pod uwagę, że zajęcie naszem, jeszcze słabszym niewielkim siłami tylko połowy miasta, bez obsadzenia wszystkich trzech mostów. Trzymania ostatecznych linij w tym dla trzymania miasta w tygryse i odparcia pomników, jadących z zachodu dla tamtej strony, byłoby stworzyć sytuację krytyczną. Trzeba było albo dotrzeć do wszystkich 3 mostów, albo się niezagrożono zapuszczać. Gen. Rozwadowski wybrał drugą ewentualność.

Syzygtem też ataku, że 71 p. p. był w tym kierunku atakowany, że trzeba było go skoncentrować na Saska Kępie i przeprowadzić przenieść do Belwedera, zamiast go użyć o pociąg. Także ten zarzut wyraża nie esprit d'escalier, do go słyszenia obecnie od oficerów, którzy w Belwedzie byli 13 maja go nie podnieśli. Wtedy nie wiadomo, czy się 71 p. p. ujęło na Saska Kępie, w jakie uderzenie walki na Pradze nie zawiązało, co byłoby najgorszą i atakującą oświadczenie 30 p. p. stworzyć silniejszą grupę, skoncentrowanie ataku 71 p. p. z grupą belwederską byłyby wykreśliły z powołania trudu przynajmniej zaciśnięcia.

Przez to się nie podany ataku na ul. Rębną sytuacja kolo Belwedera została poprawiona, zaciśnięcie ma sytuacja na Saska Kępie. Kolejnej niepokoj. Łaski nas wzmocnienie gen. Rozwadowskiego, dowódcy dywizji w Łodzi, zbroń i zbroń i intencjonalnie napisał gen. Junga, dowódcę O. K. Łódź, a potem także wojewodę Łódzkiego i o jego zamiarze nieprzepuszczenia żadnych transportów przez Łódź. Dowiedzieliśmy się także o wyjeździe z Łodzi 37 p. p. pod dowództwem pułk. S. Bąg, Bortow-

skiego z Kutna do Warszawy na tamtą stronę, przyczem 3 haon tego pułku miał zostać w Łodzi, przekształcając nasym transportem. Było rzeczą jasną, że jest to atak dla odciążenia nas na wszystkich trzech linijkach kolejowych, wiodących z zachodu: przez Kalisz, Strzałków i Toruń od Poznania i Torunia. Nie wiedzieliśmy jeszcze wtedy, że także gen. Stanisław Wroblewski, dowódca 7 dywizji w Częstochowie, naszych transportów nie przepuszcza, więc także zawiązała linie kolejowe z Krakowa przez Łódź. Takie kolejowe w obrębie warszawskiej dystryktu kolejowej zaczęły robić trudności naszym transportom.

Widząc, że się sprawa na kolejach zaczyna mocno paść, daliśmy odpowiednim DOK. radiotelefonem rozkazy, aby transporty swój przejeżdżały na kolejach siłą, torowisk i najwęższych dworców oficerami obsadzili. Oprócz tego wysłaliśmy gen. Zymirskiego z dwoma oficerami autem do Skierkowie i Łowicza, aby przy przeprowadzeniu transportów pomagali. Zgłoszono im obowiązek do tej służby i miał uścisnąć do pełnomocności gen. Malczewskiego i ministra kolei Chłodzińskiego, dając im pełną władzę zawiązać na wszystkich liniach kolejowych w służbie. Pożółci, gdy się dowiedzieliśmy, że także gen. Stanisław Wroblewski nasze transporty przez Częstochowę nie przepuszcza, mianowicie gen. Malczewski generała Szeptyckiego zewołał dowódcą wojskowym dla DUK. Przemyśl, Kraków, Poznań, Łódź, rodując go odpowiednim ze przeformowanie transportów siłą.

Gdy się minister Plechochki dowiedział, że się sprawa na kolejach paść, robił wysłanie się Poznańskiego wczesniej i energicznie nie poruszyło, że Poznań nie wie o naszej krytycznej sytuacji w Belwedzie, że trzeba teraz gen. Hausera polecić, aby posłali autobusami, nie kolejami wysłał. Wiedzieliśmy zgóry, że wysyłki jak autobusami jest zbyt wolna, więc wysłaliśmy gen. Hausera z wszystkimi robót, że może. Nie chcąc jednak, aby ktoś mógł podjąć szerszy zamek, zamek wszystkich środków nie próbował, naszem telegramem do gen. Hausera w Poznaniu i gen. Hubisty w Toruniu, by wszystkie siły, na których się chwilowo opierał

można, użyć autobus — o ile możności autobusami — wysłał. Naturalnie, że ten telegram nie pomógł, bo autobusy nie było, wojska musiałby więc jechać jak dotąd pociągami kolejowymi.

Minister Plechochki zaproponował też, że wyśle samolotem do Poznania dla osobistej przedstawienia sytuacji, w jakiej się Belwedera znajduje, o naszej p. premier Witos mi oświadczył, że on też ma zamiar do Poznania się udać. Ostatecznie jednak — zdaje się, że po rozmowie z P. Prezydentem Rzeczypospolitej — stanęło na tem, że ministrowie Plechochki i Osiecki odlecieli do Poznania, a premier Witos został w Belwedzie.

Swoje zadanie przeformowania transportów najenergiczniej wypełnił gen. Hausner, dowódca O. K. VII. Wyusnął oddział wojskowy z Kalisza w stronę Łodzi, aby zabuntować Łódź zaszachować, obsadzili dworzec w zabuntowanie Kutnie samperami i bacnem ochotników z Poznań, sformowanym przez gen. Dowbórę i pociąg transportu przez Strzałków—Kutno—Łowicz do Warszawy. Tę, która strona przeciwna co chwila zrywała, same transporty sobie naprawiały.

Także gen. Szeptycki, który bał 13 maja w Katowicach dla zabezpieczenia granicy górnośląskiej, przesłał swojemu zastępcy, przesyłając opór Gęsińskich, pociąg transportu przez Strzałków—Kutno—Łowicz do Warszawy. Tę, która strona przeciwna co chwila zrywała, same transporty sobie naprawiały.

W godzinach popołudniowych 13 maja (czwartek) zaczął nadjeżdżać 37 pułk pociąg z Kutna, o którym poprzednio mówiłem, dla strony przeciwnej. Nasz lotnicy kilka razy pociągi bombami zatrzymywali i obłożyli też bombami pułk przy wyładunku. To go wprawdzie nie zatrzymało, ale wywołało bańkę co bańki kilkadziesiąt godzinie

Popieranie L. O. P. P.

Dnia 13 maja wieczorem otrzymał minister lotnictwa długi raport gen. Sikorskiego, a specjalnie, że ani sam przybył, ani dywizji pociągów przyjechał nie może. Mówił, że rachamy bolszewików na granicy państwa, zachowanie się ludności ruskiej; odmowa transportowania oddziałów nawet ze strony narodowych związków kolejowych. Wobec tego, że przyjechał 26 p. p. tem, że wszyscy oficerowie pociągów stęgli do raportu i prosili o nieterminowanie do Warszawy. Co do samej osoby mówił, że w tak krytycznej sytuacji ma dowódcę O. K. obowiązek pozostania na swym obszarze i że w Belwedzie jest dosyć generałów już dowodzących. Za to zwracał gen. Sikorski uwagę na brak dyscypliny w obłębie O. K. Przemyśl, gdzie szła sztabu O. K. pułk S. G. Szeptyński wysłał bez wiedzy dowódcy oddziały 2 dyw. leg. na pomoc tamtej stronie.

Po Prezydent Rzeczypospolitej i Rząd byli właśnie zebrani, gdy ten raport nadziesiął. Znać było na twarzach naszenie zawodu. Dla nas wojskowych największym było zawołanie, żeśmy się dopiero z tego raportu dowiedzieli, że 26 p. p. jeszcze ze Lwowa nie wyjechał. Łódź do wyjazdu 26 p. p. wyszedł 12 maja do Lwowa, mieliśmy więc prawo przypuszczać, że ten pułk już Kraków minął. Zachowanie się pułk. Wanicza dowódcy 26 p. p., olicera dotąd pierwszorzędny, który zamiast wysłania rozkazu, pozwalał na rady ośmieszające, było dla nas niezrozumiałe. Ten Prezydent Rzeczypospolitej, zrodził uwagę, że trzeba było się o pułkownik ze Lwowa wogóle zrzec, a premier Witos zapytał mnie po kontencji, czy, według mego zdania, tylko przytoczone dowody były dla odmowy słuszne, czy też może inne, polityczne. Odpowiedziałem, że ponieważ, było dla nas niezrozumiałe. Ten Prezydent Rzeczypospolitej, zrodził uwagę, że trzeba było się o pułkownik ze Lwowa wogóle zrzec, a premier Witos zapytał mnie po kontencji, czy, według mego zdania, tylko przytoczone dowody były dla odmowy słuszne, czy też może inne, polityczne. Odpowiedziałem, że ponieważ, było dla nas niezrozumiałe.

Gen. Stanisław Haller.

Polityczna i gospodarcza racja stanu.

Polityczna racja stanu była zawsze w każdym państwie rezultatem długoletniego doświadczenia, powolnego wyrywania się pewnych meandrowych konieczności, wreszcie stopniowego dojrzewania pewnych koncepcji i kształtowania się pewnych programów, obliczonych nieraz na całe dziesięciolecie, jeśli nie stulecia. Dla tak pojętej racji stanu — wyższych konieczności państwowych — wyprowadzono wojny, popełniano zbrodnie, składano w ofierze życie i majątko obywateli...

Kowidzenie, że to lub tamto jest „wymagane przez rację stanu” zyskało też powszechne prawo obywatelstwa, ale rozumiane było długo i po dziś dzień rozumiane jest jeszcze często jako coś, odnoszącego się jedynie i wyłącznie do dziedzin czystej polityki. Tak pomowa racji stanu rzeczywiście można było dawniej, gdy polityka dominowała nad ekonomią i gdy ta ostatnia względnie małą rolę odgrywała w metodach i wymogach ówczesnego sposobu rządzenia, robienia samej polityki.

Dziś jednak czasy się zmieniły. Obecnie ekonomika zajęła dominujące miejsce i podporządkowała sobie niemal całkowicie politykę. W naszej epoce kierunek polityki danego państwa warunkowany jest przeważnie koniecznościami gospodarczymi, tak, że polityka zamienia się w narzędzie potrzeb ekonomicznych; z państwa mała się służyć ekonomii.

Równoległe do tego procesu — z którego nie wszyscy chcą sobie zdawać sprawę, a postawie sejmowi pierwszy — i racja stanu zmieniała swe właściwe znaczenie; z politycznej stawała się ekonomiczną. Zagadnienia gospodarcze po części były już główną siłą, dookoła której wszystko się obraca.

Dlatego też, gdy mówimy o wszystkich koniecznościach państwa, nie musimy dziś mieć głównie na uwadze jego gospodarczą rację stanu. Bez dokładnego wyjaśnienia sobie na czem ta ostatnia polega, jaką jest jej treść i istota, jakie cele ma ona przed sobą, — niepodobna sterować nawa państwa, więcej nawet: niepodobna stać się samodzielnym organizmem państwowym. Byłoby się wtedy zaiste „bez dogmatu”... i w kompletnej niezdolności prowadzenia jakiegokolwiek polityki wewnętrznej i zewnętrznej. Brakłoby podstaw, na których bułoby się teźniejszość przyszości narodu.

To też wszystkie dobre zorganizowane państwa posiadają dziś swą gospodarczą rację stanu, a jest nią okólna świadomość celów ekonomicznych i zadań gospodarczych, zaś przede wszystkim możliwości i kierunku, po którym rozwijać się mają. Polityka służy do wywinięcia najdogodniejszych warunków dla wykonania tego programu i jest dobrą — lub złą w zależności od tego czy potrafi warunki te stwarzać i wykorzystywać — odpowiednio nadążając za koniecznościami.

Oczywiście, że wyrobienie sobie i gospodarczej racji stanu jest rzeczą trudną, skomplikowaną i wy-

magającą ciągłych poprawek i korekt, niemiernie bowiem wiele czynników brać w rachubę trzeba. Wśród tych czynników są wszelkie niekiedy całkiem stałe albo i podstawowe. One to właśnie warunkują zasadnicze cechy charakterystyczne danej gospodarczej racji stanu. A niemi są: bogactwa naturalne, położenie geograficzne i klimatyczne, poziom kultury i t. d.

Dzięki istnieniu tych stałych czynników można nakreślić podstawowe postulaty dla gospodar-

czej racji stanu każdego państwa. Wyrzębienie dopiero szczegółów pozostać musi dziełem specjalistów fachowych.

Lecz czasem się zdarza, że megalomania, zaślepienie i przepietlowanie nie pozwalają ludziom nawet owych stałych czynników należyście rozeznąć i wtedy zbudowana przez nich gospodarcza racja okazuje się fałszywą z gruntu i zawała się, grzebiąc ich pod swymi gruzami.

List z Paryża.

Z powodu przyjazdu prof. Kemmerera

(Specjalna korespondencja „Iskry”).

Paryż, 21 czerwca 1926 roku.

W chwili kiedy list niniejszy w druku się ukazuje, dr. Edwin W. Kemmerer, profesor „Princeton University”, będzie pisał pociąg z Atlantyk na brzegi Europy. Jak wiadomo, p. Kemmerer udaje się powtórnie do Polski, gdzie zaproszony jest przez Rząd. Tym razem towarzyszy mu przecież kilku ekspertów, a mianowicie: bankowości — p. Broderick, wiceprezes „Bank of Commerce of New York”; podatkowości — prof. Lutz; rachubowości skarbowej — p. Byrnes; taryfry celne — p. Eble; organizacja przedsiębiorstw państwowych — p. Wallace Clarke; sekretarzem misji będzie prof. Graham, a sekretarzem osobistym kierownika misji — p. Peter.

Łondyńska prasa głośno-banbankowa bardzo się misją profesora Kemmerera zainteresowała. Albowiem w swych zabiegach o pożyczkę zagraniczną Polska miała stać do czynienia z dwoma wielkimi rykami: pieniędzmi świata, jakimi są łondyńska „City” i nowojorska „Wall Street”. Kiedyś w roku 1924 skośsolidowali wszystkie nasze zagraniczne długi (głównie wobec Stanów Zjednoczonych i W. Brytanii), właśnie na rynku amerykańskim uzyskaliśmy pierwszą poważniejszą pożyczkę zagraniczną. Firma „Dillon, Read and Co.” przyznała nam na początku roku 1925 kredyt handlowy w sumie 50 milionów dolarów, ale emitowała tylko 35 milionów po 8 proc. Nasze wysiłki zmierzające do zrehabilitowania drugiej transzy w wysokości 15 milionów dolarów, doznały zupełnego niepowodzenia. Świeżo w tej sprawie jedździ do Paryża i Berlina p. Wojtkiewicz i mógłby opowiedzieć jakiego doznał u przedstawicieli firmy „Dillon, Read and Co.” przyjęcia. Naturalnie, ostatni przewrót w Warszawie załamał rynek zagranicznych do Polski nie zwiększył.

Względnie dość dawną było rzeczą, że p. Dillon, uchodzący za głównego bankiera Niemiec od czasu zwycięstwa w życie planu Dawesa, zaangażował się w emisję pożyczki dla Polski. Nie stracił na tem oczywiście, bo kiedy pożyczkę wypuszczał dolar kosztował 5 zł 13, a dziś kosztuje dwa razy tyle. Kiedy już w końcu z z. w. miało być, że p. Dillon nie chce już nie może drugiej transzy zakontrowanej już pożyczki wypuścić, wtedy delegat Rządu polskiego, p. Miyański, nawązał rokowania z „Bankers Trust Co.” o wydzierżawienie monopolu tytoniowego w zamian na wypuszczenie pożyczki 100-milionowej. Wówczas to poraz pierwszy przybył do Warszawy prof. Kem-

merer. Nie miał ten przyjazd oficjalnego związku z pertraktacjami o pożyczkę, ale miał dla niej wielkie znaczenie przez wyrażenie publicznie opinii o naszym stanie gospodarczym.

Rokowania z „Bankers Trustem” a za jego pośrednictwem z „American Tobacco Company”, narazie nie daly rezultatu, choć tym razem mieliśmy do czynienia z prawdziwie silną grupą, w której zainteresowany jest J. P. Morgan, uchodzący za „bankiera Ententy”. Ale w fakcie powo- nowego przyjazdu prof. Kemmerera do Polski, tym razem na czele misji 7 ekspertów, tkwi dowód, że Polska nie zrezygnowała z wysiłków uzyskania pożyczki na rynku amerykańskim. Na rynku angielskim zle to sprawiło wrażenie.

Dlaczego? Potencjał finansjery amerykańskiej mogł nam dyktować ciężkie warunki ostury bandowej i finansowej, ale polityka ich nie interesuje. Takiego zdania jest np. p. Benjamin Strong, dyrektor „Federal Reserve Banku”, czyli amerykańskiej instytucji emisyjnej.

Natomiast finansjery angielscy uważają, że warunkiem udzielenia Polsce pożyczki zagranicznej jest poddanie jej inowom kontroli Ligi Narodów. Tego zdania jest dyrektor „Bank of England”, sir Montagu Norman. Gdyby Polska na ten warunek się zgodziła, to pożyczka zostalaby zrealizowana bardzo szybko, albowiem pomiędzy na rynku londyńskim i nowojorskim nie brak. Ale Polska kontroli Ligi Narodów przyjąć nie może. Nie dlatego, że byłoby to przykre dla naszej miłości własnej czy dla naszego prestiżu państwowego; nie dlatego nawet, że krajowi mającemu u siebie kontrolę Ligi Narodów trudno jest pretendować do stałego miejsca w Radzie Ligi, ale dlatego, że dotychczas nie dano nam żadnych gwarancji, że w żadnym wypadku kwestia emisji, spłaty i likwidacji pożyczki, oraz zalecenia kontroli nie będą nigdy związane z kwestiami politycznymi. Bo kto nam zagrozi, czy za lat dwa lub trzy po zakończeniu pożyczki nie powiódz nam ci paowice?

Zapisał się na duży spadek złotego co uniemożliwił nam spłatę wyprzedzając się pożyczki, a w każdym razie zaleźć osiągnięcia równowagi budżetu. Możecie tego uniemożliwić, gdybyście tak okazali się utępliwi np. w sprawie korytarza...

Otoż na to nie zgadzamy się nigdy.

Kazimierz Smogorzewski.

co ma donosić znaczenie zarówno ze względu gospodarcze, jak i polityczne i militarne.

Kraje te już w starożytności słynęły z urodzajności swej gleby, dzięki czemu stały się niejako śródlądem Rzymu. W dobie obecnej sam Angiel produkuje rocznie około 22,8 mil. sztab, 225 tysięcy q. tytoniu oraz daje 8 milionów hektarów wina. Tunis produkuje m. in. wielkie ilości oliwy. W ostatnich czasach rozpoczęło również w Afryce francuskiej na większą skalę planowanie bawełny. Wreszcie należy wspomnieć o wielkich plantacjach palm daktylowych, kakaowicy i innych owoców. Wyżej była jest bardzo znaczący, samych owoc eksportuje się rocznie około 1,2 mil. sztab.

Głównym brakiem tych ziem jest niedostateczna ilość wilgoci, a nawet zupełny brak wody w wielu żyznych okolicach. To też już za czasów rzymskich prowadzono tam wielkie roboty irygacyjne, których ślady dochowały się po dziś dzień. Na odwodnienie wówczas wielkich przestrzeni, stanowiących dzisiaj obszary prawie pustynne, świadczą liczne szczątki rzymskich miast. Wystarczy, aby złączyć osnowę sprawę z wielkością tych prac, wspomnieć, że do miasta Ciza (obecnie Konstantyna) doprowadzono wodę akweduktem z odległości 35 km, do Kartaginy zaś z odległości 132 km. Obecnie rząd francuski przystępuje do realizacji projektu nakreślenia planu irygacyjnego.

Z niewymiarów bogactw złożo mineralnych — żelazo, ołów, cynk, miedź, rtęć, fosfory — i z nabogactwa żółtych piasków (wielkie produkcja rocznie fosforu w Tunisie wynosi 2250 tys. ton.

Wobec stosunkowo słabego zaopatrzenia Francji, Afryka Północna nie przedstawia dla Francji większej wartości pod względem kolonialnym (dotychczas oświadczył załadować około 800 tys. Francuzów). Natomiast, ziemię tę mogą wzbudzić po powyższym względem zainteresowania innych krajów, które rokrocznie zmuszają nas wyznaczać poza swe granice wielkie rzędy ludności przeważnie kolonijnej. Północna Afryka francuskiej liczy obecnie około 13 milionów ludności. Przy odpowiedniej organizacji produkcji kapitału oraz po przeprowadzeniu robot irygacyjnych mogłaby ona stać się terenem pracy dla ludności kilku razy liczniejszej. S.

Kompromis w sprawie odszkodowań dla b. państw niemieckich.

po negatywnym wyniku plebiscytu w sprawie wyłączenia b. państw niemieckich z prawa odszkodowań dla nich przechodził znow przed forum parlamentu. Kwestią główną jest obecnie kompromisowe zatwierdzenie tej sprawy przez parlament, gdyż w przeciwnym razie multatoby projekt do rozwiązania. Istby a tego nie przyjąłby sobie ani prawica, która o bawia się lekkimi wyborczy, ani sympatyzujący z nią prezydent Hindenburg.

Za rządowym projektem w sprawie odszkodowań oszczędzającą się demokracja i centrum. Ludowcy Stresemanna zaznaczają, że projekt ten przedstawia maksimum ustępstw, na które mogłaby się zgodzić. Z prawicy strony socjaliści nie zajmują stanowiska nieprzychylnego, zdają jednak pewnych poprawek w projekcie, na które ludowcy nie chcą się zgodzić. Ludność zwiększa fakt, że rząd przed referendum stanął na stanowisku, że przedłożenie w sprawie odszkodowań zmienia konstytucję i że wobec tego wymaga większości 2/3 głosów.

Lewica na wypadek nieprzyjęcia projektu żąda rozwiązania parlamentu i spodziewa się, że prezydent nie będzie się temu opierał. Prawica jest odmiennego zdania, na wypadek jednak gdyby sprawa rozwiązania miała się przedstawić, gotowa jest do ustępstw w obawie przed wyborami. Rząd ze swej strony poczynił ustępstwa socjalistom w sprawie cen produktów rolnych, przagadając w ten sposób konieczność dla swego projektu.

Francja w Afryce Północnej.

Zwycięstwo francusko-hiszpańskie nad Abd-el-Krimem w Maroku uspokoiło opinię francuską o losy posiadłości północno-afrykańskiej, na której składają się Tunis, Algier i część Maroka, a które razem wzięte są dwa i pół raza

większe od samej Francji. Ziemię tę posiadają dla Francji dużo donioslejsze znaczenie, niż zwykłe obszary kolonialne. Ważna rolę gra tu przede wszystkim położenie ich geograficzne, które czyni z nich niejako przedłużenia metropolii

Onegdajszy obchód iradycyjnyc
wianków w Będzinie wypadł nadzw
czaj okazale. Zarówno w przystani p
Kapuścika, gdzie odbywał się obchód

dane! zechcą zachęcić prywatną klientelę do korzystania z aptek, tymczasem jest inaczej! i apteki, stosując dawne wyznaczenia, odstraszą zupełnie ludność.

Jednym z takich zjawisk jest pobieranie niebawem wysokich opłat za tzw. ekspedycję nocną, gdzie w niektórych wypadkach opłata wynosi 200 proc. wartości nabywanego przedmiotu. Pp. właściciele powinni zrozumieć, iż do apteki nie chodzi się po rzeczy luksusowe i dla przemysłowców, gdy zaś ma ktoś zgłaszać się w nocy, świadczy to o przykrej konieczności, która niewiadomo z jakiego powodu jest wyzykiwana. Tego rodzaju opłaty, jako wysoce nieetyczne, winny być zniesione. Ustano w tedy narzekanie na zdzierstwo i ludność chętnie będzie korzystać z aptek.

Kronika Zawiercia.

Wycieczka „Lutni”

Zarząd Towarzystwa Śpiewaczego „Lutnia” urządził w nadchodzącym dziale t. j. 27 b. m. dla swych członków i zaproszonych gości wycieczkę konną do uroczej miejscowości Morsko obok Zawiercia. Koszta przejazdu wynoszą 1 zł. Zapisy przyjmowane są w lokalu „Lutni” do dnia 25 b. m.

Wiece.

Onegdaj odbył się wiec Związku zawodowego robotników i robotnic przemysłu włókiennego, na którym postanowiono domagać się 25 proc. podwyżki dotychczasowych zarobków. W tymże samym dniu odbył wiec bezrobotnych, na którym delegaci składali zebrany sprawozdanie z odbytych w Magistracie konferencji. Obydwie wiec miały przebieg spokojny.

Nieporządku na poczcie.

Interesanci, załatwiający swe sprawy na poczcie, żalą się na nieporządku panujące w lokalu poczty, a w pierwszym rzędzie na brak obiadów i stramentu, które są niezbędne interesantom do wypełniania różnych formularzy na miejscu. Można by na powyższe braki zwrócić swą uwagę naczelnik poczty.

Zakończanie roku szkolnego w gimnazjum żeńskim H. Malczewskiej.

Onegdaj odbyło się przy licznie zebranych rodzicach uczniów zakończenie roku szkolnego w gimnazjum żeńskim p. H. Malczewskiej. Na specjalną uwagę zasługiwała bardzo staranne urządzona wystawa różnych prac ręcznych uczniów tego gimnazjum, którą zebrani mieli możność podziwiać, wynosząc jakże łaszepawe wrażenie o pracy nauczycielstwa i zabiegach przełożonej szkoły, nad powiększeniem ich pieczy uczniom.

Kronika Olkuska.

Zatrzymani z fałszywymi pieniędzmi

Zatrzymani w swoim czasie w Bolesławiu pod zarzutem posuszczenia w obieg fałszywych pieniędzy, przekazani zostali do sądu niedzielnego w Zawierciu, gdyż jak się okazało, należą oni do szajki fabrykantów, wykrytych w Zawierciu.

Śkłoty na śmierć.

Na weselu u Rafała Gajewskiego we wsi Dłużec, gm. Wolbrom, w dniu 20 b. m. pomiędzy młodzieżą wywiązała bójka o blabą rzecz, bo e brzygnięcie kiellazkiem wódki w twarz jednemu z nich. Na sprawy Romane Habercz tak się skończyło, że wywołano go do sądu i skłótno osadzi. Habercz zmarł po kilkunastu minutach z upływu krwi. Pod zarzutem zbioru aresztowano mieszkańców tej wsi: Walentego Habercza, Ludwika Mendrta i Stanisława Karonia.

Postreżenie.

Na łańcuch pod kłódką gm. Bo.

lesław, niejaki Józef Cieślak, mieszkaniec wioski Karna, gm. Bolesław, podany o uprawnienie bandytizmu, postreżli S. Urbanińskiego z karabinu, Zbrodnia miała być popełniona

O pracę dla bezrobotnych w Zawierciu.

Wizyta przedstawicieli województwa Kieleckiego.

W związku z fermentem jaki panuje wśród mas bezrobotnych, onegdaj bawili w Zawierciu przedstawiciele społecznej opinii województwa Kieleckiego p. Gettel oraz p. inż. Sokolowski. Celem wizyty przedstawicieli województwa było zbadanie stanu działalności społecznej Magistratu, oraz prowadzonych przez Magistrat obecnie robót miejskich i ewentualnego uruchomienia dalszych robót, dla zatrudnienia bezrobotnych.

Preliminarzowo na rok bieżący w budżecie miejskim wydatki na cele opieki społecznej, ze względu na duże ciężary jakie spadły na miasto, wskutek masowego bezrobocia, zostały kompletnie wyczerpane już w pierwszym kwartale. Magistrat więc pozostał w sytuacji bez wyjścia, bez udziału bowiem odpowiedniego subydium od Rządu, o które magistrat już poczynił starania, nie będzie w możności zadośćuczynić wymagającym się potrzebom na cele opieki społecznej.

Przyznać należy, że w danym wypadku ołarność Magistratu na cele opieki społecznej a więc: na leczenie chorych, dozwieranie śnieci, utrzymywanie żłobka itp. jest bardzo duża.

z zematy, gdyż Urbaniński nie chciał należeć do szajki Cieślaka. Postreżenie leczy się w szpitalu olkuskim, Cieślak w więzieniu.

Przedstawiciel województwa, ze swej strony przyrzekł poczynić odpowiednie kroki w swych władz, oraz oznajmił, że przyjmie z Zawiercia 20 dzieci na kolonie letnie.

Delegat widząc roboty miejskie prowadzone obecnie przez Magistrat zastanawiał się nad uruchomieniem dalszych prac, celem zatrudnienia bezrobotnych. Ostatecznie postanowiono uruchomić roboty przy budowie dalszych ulic i zaciągnąć na powyższy cel nową pożyczkę w sumie 75 tysięcy złotych. Roboty będą prowadzone tylko siemio i musio będzie mogło zatrudnić około 300 ludzi na przeciąg 3 miesięcy.

W końcu przedstawiciele województwa przyjęli delegację bezrobotnych miasta Zawiercia z którym odbyli dłuższą konferencję. Przed przyjęciem delegacji bezrobotnych, przedstawiciele województwa byli świadkami interwencji policji, która musiała rozprzyszczyć zebrany tłum w liczbie przeszło 200 bezrobotnych, chcących dostać się do Magistratu. Biura Funduszu bezrobotnych, zaś Magistrat w dalszym ciągu stara się przez silne posterunki policyjne,

439.000 tona, czyli o 134.500 tona, co wynosi 44,17 proc., z rejonu Dąbrowskiego z 40.000 tona do 58.000 tona czyli o 18.000 tona, co wynosi 44,46 proc. wreszcie z rejonu Krakowskiego ze względu na małe zainteresowanie dla tego węgla wywieziono w pierwszej połowie czerwca zaledwie 225 tona wobec 355 tona w ciągu całego maja.

Do wzrostu ogólnego eksportu naszego węgla bardzo poważnie przyczynił się wywóz w pierwszej połowie czerwca 48.000 tona węgla do Anglii—wobec atrakcji angielskiego, zwiększenie się wywozu do Austrii o 35.000 tona, Czechosłowacji o 13.500 tona, Węgier o 8.000 tona.

KRONIKA GOSPODARCZA.

Rokuwania z Harrimanem. Przedstawiciel Harrimana, p. Rossi, podjął rokowania z Rządem polskim. Rząd zaproponował Spółce Harrimana złożenie sumy gwarancyjnej w Banku Gospodarstwa Krajowego i udzielenie skarbów państwa kilkuset milionów dolarów.

20.000 wagonów cukru eksportu. Wniosek zagraniczny. Łakowity eksport polskiego cukru wynosił do dnia 1 czerwca 203.194 tona, to jest z górą 20.000 wagonów.

Najwięcej cukru wywieźliśmy do Anglii—123.055 tona, drugie miejsce zajmują Holandia—52.512 tona, Jalei i d Gdansk—15.175, Francja 3.350, Łotwa: Niemcy, Szwecja, Finlandja i Estonia.

Eksport węgla Wistą 10.000 tona miesięcznie. W ujętożyciużm czasie zezwolił się transport węgla z Torunia drogą wodną do Gdanska. Narazie możemy ogłosić, że w ciągu około 10 tygodni tego miesiąca. Węgiel na wporcie będzie przeładowywany bezpośrednio na okręty, transporty te więc nie obciążą nadorzęczy gdańskich.

Wywóz towarów włókienniczych. Wywóz towarów włókienniczych z Łodzi za miesiąc maj przedstawia się jak następuje: towarów białych bawełnianych wywieziono 10.136 kg, kolorowych 101.067 kg, półwełnianych 13.848 kg, wełnianych 37.555 kg ogółem 162.596 kg, na sumę 2.057.181 zł. Za miesiąc eksport wynosił na sumę 326.390 zł.

W początkach czerwca rb. na rynku wyrobów manufakturowych w Łodzi panowało pewne ożywienie, wskutek zwyżki kursu dolara dała się zauważyć zniżka cen.

Z uruchomieniem dalszych robót publicznych i polepszeniem się sytuacji w przemyśle nastąpił dalszy spadek bezrobotnych na terenie województwa Łódzkiego i wyraża się jak następuje: w dniu 6 II rb. było bezrobotnych (maksimum) na terenie woj. 99.978, w dniu 12 IV 67.685.

Ogółem spadek bezrobocia w tym roku się liczą 32.293 za cały okres oraz liczą 3.395 za ostatnie 3 tygodnie.

Giełda warszawska.

Warszawa, 24. 6. czerwca.

(Notowanie w złotych.)

Nowy Jork	= 10,00
Dolar	= 10,00
London	= 43,76
Pariz	= 25,51
Wiedeń	= 141,70
Praga	= 29,65
Włochy	= 30,23
Szwajcaria	= 194,00
Holandja	= 432,60
Belgia	= 28,80
Sztokholm	=

Przebieg na Warszawę w Gdańsku 50,69—50,81

Życie gospodarcze.

Wzrost eksportu węgla z Polski.

Wywóz naszego węgla zagranicę rozwija się b. pomyślnie i stale wykazuje tendencję wzrostową. Powodzenie jakim węgla polski się cieszy zwłaszcza na rynkach północnych, pozwala przypuszczać, że utrwalenie tego powodzenia jest tylko kwestią czasu i organizacji środków transportu.

W okresie połowie czerwca na-

stąpił dalszy i to b. wydajny wzrost wywozu naszego węgla zagranicę. Wywóz ten wynoszący w czasie od 1—15 czerwca r. b. 497.000 tona zwiększył się w porównaniu z eksportem węgla za okres czasu od 1—15 maja (345.500) o 151.500 tona, co stanowi 43,86 proc.

Z rejonu śląskiego podniósł się do w tymże czasie z 304.500 tona do

Z całej Polski.

Walka z awanturkami.

W Żyrardowie, przy ulicy Familijnej, wybuchła awantura między kilkoma młodymi mężczyznami. Na miejsce przybyli celni, interweniując at. post. Antoni Wojciechowski i posterunkowy Józef Osiński. Wkrótce tłum wzrósł do 2.000 osób. Pod wpływem agitacji komunistycznej tłum najpierw pobliż policjantów, a następnie ułował zbrodni. Policjanci Osiński i walił wobec tego broni, lecz nikogo nie ranił. Nadbiegła gromka pomoc z komunistami i zainicjowała gwałtowne awantury i podżegaczy. Sprawa zajęła się sądem dlecy.

Uznano dla wol. Darowskiego w łodzi.

Na odbytem posiedzeniu rady nadzorczej wojewódzkiego komiteta Ligi obrony powietrznej państwa postanowiono jednogłośnie wyśledzić do b. wojewody Józefa p. Ludwika Darowskiego pismo z wyrażeniem podzięk i uznania za jego ofiarę działalność na tem, polu.

Potajemna fabryka papierosów.

W Puchaczewie, malej i cichej miejscowości województwa Lubelskiego wybudowano potajemną fabrykę papierosów. Przewodni ją Julian Witkowski, który co niedługo ekspedował swe papierosy w pudełkach pod nazwą „obywatelskie”, ekspedując je na powiaty Lubartowski i Chełmski i Lubelski.

Witkowski wysłał dzienne kilka tysięcy papierosów, ponieważ zaś uprawiał proceder swój przez kilka lat, stracił skarbu wynoszą kilkanaście tysięcy zł.

Wybór rektora.

Dnia 22 b. m. dokonano wyboru rektora uniwersytetu wileńskiego na rok akademicki 1926—27. Rektorem został wybrany ponownie profesor dr Marjan Zdziechowski.

Zwierzchność.

W tych dniach zdarzył się w wsi Zubkowie (powiat Sokół) wypadek ohydnygo morderstwa. Mianowicie Mikołaj, syn Jana Jarmoluka, właściciela 45 morgowego gospodarstwa, żądał od ojca przeproszenia na jego imię majutku, motywując to tem, że skoro się już ożenił, to chce już gospodarzem całego być. Ody zaś ojciec kategorycznie się temu sprzeciwił, wyrodny syn wyprószył u dziadków i uderzenieli sieroty samowolą w obój rodziców, żonę zaś swoją i jej siostrę w okrutny sposób pokłóczył. Wyprószył z mieszkania podpaloną własną siostrę, od której zapaliło się i zgoriło 8 stołów sąsiednich. Za zbiegłym mordercą zarządzone energiczne poszukiwania.

Wiesci z Rosji.

Niepokój na Ukrainie.

„Rul” donosi, że w województwie Zytomierskim znajduje się kilkanaście tysięcy prawosławnych, aresztowanych przez władze sowieckie i oskarżonych o kontrowersję. Aresztowani duchowieństwo prawosławne, którzy trwają na Ukrainie, nieustannie demonstrują uliczną tę ludność. Wieloletnie cięciwy zebrali się na uliczne miaste, żądając zwolnienia więzionych księży. Milicja sowiecka oraz wojsko rozprószyli demonstrację, używając siły państwowej. Kilka osób w starciu zabiło.

Prześladowanie gnostów.

Rząd sowiecki wznowił na szeroką skalę prześladowanie zwolenników gnostuizmu w Rosji sowieckiej. Szczególnie prześladowani są w ostatnich czasach członkowie stonicy „Polski-Clon”. Liczne aresztowania w czerwcu r. b. członków te-

go stonicytwa przewyższają 1000 osób. Będą oni zesłani do obozów koncentracyjnych na Syberji. Liczni sjonisci zwracają się do pism sowieckich

Oficerowie polscy - Zagłębianie wśród Indian.

Co mówi kapitan Fułarski i por. Łopecki.

Do Polski wrócili przed kilku dniami z dalekiej podróży amerykańskiej, jak już o tem donosiliśmy, dwaj oficerowie polscy, por. Łopecki i kpt. Fułarski, obaj pochodzący z Zagłębia.

W Warszawie na Wiejskiej pod nr. 1 w swem strzelnicy, kawalerskim mieszkaniu rozłożyli por. Łopecki łupy z ostatniej wyprawy na drugą półkulę, dokonanej z kpt. Fułarskim.

Jest wśród tych zbiorów gruba, jak podezwet, skóra bosa dusiciela i kolekcja wypalonych z królikami indyjskimi fajek pokoju i młody krokodyl z rzeki Paragwaju, patrzący ciekawie na sąsiedni gmach Sejmu.

Objął podróżników opowiadając najpierw, jak powstała sama myśl podróży:

Chcieliśmy poznać gruntownie Amerykę Południową, znaną nam częściowo z czasów, gdy parę lat temu organizowaliśmy tam „Strzelca” wśród polskich kolonistów. Ciekawili nas też warunki dalszej kolonizacji.

Aby plan urzeczywistnić, wzięliśmy roczną urlop z armji. Bardzo ściśle oszczędności mieliśmy na podróż, do słusznego podjęcia.

Zresztą dowiedliśmy, że można podróżować o wiele tańiej, niż to wykazują prospekty biur okrętowych, agencji i t. d.

Ośmiomiesięczną wczłogę po stopach i „silwasy” Paragwaju, po Argentynie, Boliwji i Paranie kosztowała każdego z nas niepełna 600 dolarów.

Pierwszym etapem podróży był Paragwaj. O cywilizacyjnych odrodkach tego kraju nie wiele ciekawego można powiedzieć: suwerenny rząd, spokojny, higieniczny mieszkający, miniaturowa armia z 2500 szeregowców i masą oficerów, ze sztabem złożonym z kilku cesarsko-niemieckich i carato-rosyjskich generałów.

Ostatnio przybyła do Paragwaju wojskowa misja francuska, która ma oczyścić wojsko z wpływów nie-

z oświadczeniami, w których przekazyją się łączności z „kontrowersyjną i burzującą doktryną sjonizmu”.

mielkich.

W handlu tamtejszym wyłącznie niemiecka tandeta; nawet powszechnie używana „Si-si” (woda sodowa) przychodzi z Hamburga.

Niezapomnianych emocji i przeżyć dostarczała natomiast olbrzymia, dziwnie przedstawiona dziesięć tysięcy lat, zw. „silwasy”, zamieszkała przez tubylców.

W to „silwasy” daliśmy „nura” na 6 tygodni, docierając do stołeczek.

Najmilszy był tydzień trwałca wizyta u władcy plemienia Caingra p. Akio.

Suwerena tego obdarzył swego czasu rząd Paragwaju rangą tytularnego majora, załączając do dekretu nominacyjnego i kompletny uniform wojskowy dla Akio oraz 12 czapek dla jego armji.

W chwili naszej wizyty gwardia miała jeszcze czapki w znośnym stanie, ale niekonsekwentnie pozostawiła już tylko bluzy z o trzymany uniform; ze spodni nie było już śladu.

I wtedy dyplomacie czule zobowiązaliśmy sobie Akio raz na zawsze podarowaliśmy mu jeden egzemplarz z zapasu naszej bielizny. Natychmiast wobec zgromadzonych wojowników ośmiał się doświadczyć płóciennych swoje gołe nogi.

Od tego zaczęła się przyjaźń. Potem kilka tygodni spędziliśmy wśród jego poddanych, zamieszkałych wachodni Paragwaj, bardzo spokojnych, zycielnych Europejczykom, żyjących z myślistwa i rybołówstwa.

Wreszcie przerwaliśmy się na zachód między plemionami bardzo dzikie, nieznające białych. Ale i do nich trafiliśmy, dzięki pośrednictwu pewnego Węgra, który miał u nich wykładowy szacunek.

Od lat dostarczał tam naturalnie skór i zwierząt, zwracając na wdęk i proch. Pod opieką „Starego Nietopierza” czuliśmy się bezpieczni.

Ciekawy proces w Rosji sowieckiej.

Oskarżony został skazany na 8 lat ciężkiego więzienia.

W kolegium wojskowym najwyższego sądu sowieckiego odbył się proces niejakiego Sienkiewicza, Polaka, byłego dowódcy bazy lotniczej wojskowej armji czerwonej w Piotrogradzie, oskarżonego o spłagiatowanie na rzecz Polski.

Akt oskarżenia zarzucał Sienkiewiczowi, że używając dysmisji z armji czerwonej w lutym 1925 roku, wyjechał do Charłowa, gdzie się zwrócił do konsula generalnego Rzeczypospolitej z prośbą o uznanie go za obywatela polskiego i zwolnienie mu na wyjazd do Polski. Konsul generalny miał zatwierdzić przychylność podania Sienkiewicza, lecz zasiała konieczność załatwienia niektórych formalności. W oczekiwaniu oskarżenie opowiedział z Warszawy konsulat polski Sienkiewiczowi, jako zdolnemu technicznie, remont samochodów konsula, który właśnie w tym czasie objął posługę. Reparatywny samochód konsula Sienkiewicz spotykał się z niejakim Kurczmem, nierzyskim funkcjonariuszem konsula. Podczas tych spotkań objął mowa o służbie Sienkiewicza w lotnictwie sowieckim, o słabych jego lotniczych, rodułownię oddał sobie lotniskowy i t. p. Kurczmowi te miały podnieść u niego zainteresowanie odpowiedzialnym konsulat polski w Charłowie.

GPU, charłowski otrzymał list denuncjacyjny Sienkiewicza, jako szpiega polskiego. W mieszkaniu jego przeprowadzono rewizję i znaleziono odpisy podania, w którym Sienkiewicz zwrócił się do władz konsularnych Rzeczypospolitej. W Podaniu tem Sienkiewicz pisał, że jest polakiem, pełnił polskim i że służąc w armji czerwonej usiłując przetrwać, otrzymał nominację na granice polskie, aby z samolotem atakować do Polski. Znałenie tego odpisu wystawiła władza sowiecka do postawienia Sienkiewicza w stan oskarżenia.

Konsulat polski, do którego Sienkiewicz zwracał się podobno z prośbą o interwencję w jego sprawie miał oświadczyć swoje dezinteresowanie. W sądzie sowieckim Sienkiewicz tłumaczył się tem, że niezmierzanie mu podanie napisał nieprzebież, pragnąc przedstawić się do Polski w celu zabrania „szpiega” w interesach, że sympatyzuje z ustrojem sowieckim i nigdy nie był nacjonalistą polskim. Listy prywatne, znalezione pod czas rewizji w mieszkaniu Sienkiewicza, potwierdziły podobno to tłumaczenie. Są sowiecki skazał oskarżonego na konfiskat całego majątku podważenie praw obywatelskich oraz 8 lat ciężkiego więzienia.

Ze świata.

Jak to brawo po wyścigach.

Wyścigi w Epsom, doroczne Derby, są instytucją narodową w Anglii. Zakłady i gra w totalizatora świącą równie złote góry w dniu wszechmocy Derby.

Fortuna się kołem toczy warszcie. Największą jednak niespodzianką sprawiła tego roku sprawa w Epsom, gdzie do mety przystąpił nie ogólny faworyt, lecz tak zw. fuk.

Skutki takiego obrotu rzeczy od razu: przytulek noclegowy w Epsom, do którego po wyścigach zgłosiło się jak notują pisma londyńskie, kilkunastu zgrawnych do nitki sportowców. Z braku miejsca przyjęto nad „gościny” dach przytulku tylko 134 dzielników, reszta musiała nocować pod gołym niebem.

Długowieczność i domno.

Rzecz dzieje się oczywiście, w Ameryce Central Falls obchodził niedawno setną rocznicę urodzin malarza twarki, Loge. Loge zawiadzcza swą długowiecznością, jak stwierdził reporter z nowojorskiej — grze w domno, której oddaje się z zaniem od lat 20. Parnerem codziennym Loge'a w tej grze jest 78 letni młodzieniec, sklepikarz Dhuur — Ona ci gracie rozegrał w ciągu 20 lat 80 tys. partji domno.

Se non e vero.

Piękne perspektywy.

Pewien statystyk angielski dowiódł (sobie) zapożyczyć obliczyć, do jakich, tych, że do 400 lat cała ludzkość będzie dobiegła — obłodem.

W roku 1859, młody u uczone, liczone w Europie i wariata na 535 zdrowych. W roku 1897 odpada już tylko 312 zdrowych na umyśle na i wariata. Ustalać zatem prognozę na zasadzie powyższych danych, dojdziemy do wniosku, że w roku 1916 i wariata, przypadnie na 150 zdrowych na umyśle, w roku 1977 i wariata — na 103. A więc w r. 2139 świat cywilizowany będzie się składał z samych wariatów.

Choć... właściwie... nie są nie zmienić, jeśli stao obłąkanie będzie w r. 2139 stano normalnym, nie będzie nikogo, koby się mógł tem przerazić i przejąć.

Stoje dyplomatów sowieckich.

Sensację wywołali na ostatnim przyjęciu dworskim w Buckingham Palace dyplomaci sowieccy, którzy ukazali się w galowych mundurach „sowieckim”, nosząc szpady, usłaje brylantami.

Pomnik marszałka Focha.

Miano Peronne postanowiło uczcić swego obrońcę, marszałka Focha, stawiając mu za życia pomnik. Odsłonięcie nastąpi 4 lipca w 10 rocznicę przelomowej bitwy nad Somme.

Oftarz praży.

Prasa amerykańska posiadając będzie własny ołtarz, wznieśli go w katedrze św. Pawła w Nowym Jorku, że składać dziennikarzy. Witraże przedstawiają sceny z życia i działalności publicysty, zaś na kolumnach wyrzeźbione tytuły najważniejszych pism.

PIŚMA DO REDAKCJI.

Ponieważ w naszej Redakcji rozpoczęły się już urlopy współpracowników, prosimy naszych korespondentów, przysłać i informatorów, by byli i adresami adresować przeznaczone do redakcyjnej listy pod adresem Redakcji. Jedyń komunikat w związku z doręczeniem listu do redakcyjnej Redakcji, wówczas obok adresu obrotowego należy dopisać: „Sprawa redakcyjna”, gdyż w przeciwnym razie może się zdarzyć, że list będzie czekał na powrót adresata.

Kupuj towary tylko w sklepach chrześcijańskich.

